Direktiiviehdotus varojen takaisinhankinnasta ja menetetyksi tuomitsemisesta

U 73/2022 vp

OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET

Ennakkovaikuttaminen komission ehdotukseen

- Suomen keskeiset ennakkovaikuttamiskannat konfiskaatiodirektiivin ja rikoshyötypäätöksen uudistamiseen perustuivat syksyllä 2021 laadittuun E-kirjeeseen E 94/2021 vp →
- LaVL 13/2021 vp, jossa lakivaliokunta yhtyi lausunnossa esitetyin täydennyksin valtioneuvoston kantaan

Suomen keskeisiä ennakkovaikuttamiskantoja

- Viranomaisyhteistyön tärkeyden korostaminen
  - ➢ Komission ehdotuksessa on kiinnitetty huomiota viranomaisyhteistyöhön ja eri viranomaisten riittäviin resursseihin (mm. 24-25 art.)
- Vastavuoroisen tunnustamisen ensisijaisuuden korostaminen, erityisesti tuomioon perustumattoman menettämisseuraamuksen osalta
  - × Ehdotuksessa laajennettaisiin tuomioon perustumatonta konfiskaatiota koskevia sääntöjä (15 ja 16 art.), mikä on komissiolle yksi ehdotuksen tärkeimmistä tavoitteista
  - ➢ Myönteistä on, että säännöt olisivat oikeusperustaltaan rikosoikeudellisia, eivät siviili- tai hallinto-oikeudellisia

Suomen keskeisiä ennakkovaikuttamiskantoja

- Asianomistajan asemaan on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota, mutta uusien aineellisten EU-sääntöjen arviointi ei kuulu tähän asiayhteyteen
  - ✓ Komission ehdotus ei sisällä varsinaisia uusia sääntöjä asianomistajan asemasta (18 art.)
- Vastustettiin voimakkaasti nykyistä sitovampia sääntöjä konfiskoitujen varojen ns. sosiaalisesta uudelleenkäytöstä eli korvamerkitsemisestä johonkin tarkoitukseen
  - ✓ Komission ehdotus ei sisällä nykyistä sitovampia sääntöjä (17 art. 2 kohta)

Suomen keskeisiä ennakkovaikuttamiskantoja

- Lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten rajat ylittävän yhteistyön ja tiedonvaihdon modernisointi kannatettavaa (näitä koskevia sääntöjä sisältyy myös ns. Ruotsin puitepäätökseen)
  - ➢Ehdotuksessa säädetään asiasta kattavasti ja tarkoituksena ainakin pääosin tyhjentävä sääntely ARO-toimistojen osalta (II luku)

- ARO-toimistoilla tulee olla riittävät toimivaltuudet tehtäviensä tehokkaaksi hoitamiseksi (mm. pääsy välttämättömiin omaisuutta koskeviin tietoihin ja näiden vaihtaminen perusoikeuksia ja tietosuojaa kunnioittaen)
  - ➢Ehdotuksessa sääntöjä tiedonsaannista, tiedonvaihdosta ja tietosuojasta (II ja VII luku)

Suomen keskeisiä ennakkovaikuttamiskantoja

- Kiireelliset jäädyttämisvaltuudet ARO-toimistoille eivät tarpeellisia, nykyiset keinot riittäviä (esim. rahanpesun selvittelykeskusten mahdollisuus pysäyttää liiketoimet lyhytaikaisesti)
  - × Komissio ehdottaa ARO-toimistoille kiireellisiä jäädyttämisvaltuuksia, koska kaikissa jäsenvaltioissa ARO-toimistot eivät kykene pyytämään kiireellistä jäädyttämistä muilta viranomaisilta

- Kannatettavaa päivittää ARO-toimistojen tietosuojakehys rikosasioiden tietosuojadirektiiviä vastaavaksi ns. LED-tiedoksiannon mukaisesti
  - ➢Ehdotuksen sääntöjen on tarkoitus vastata rikosasioiden tietosuojadirektiiviä

Ehdotuksen keskeinen sisältö

- I luku: Yleiset säännökset
  - Nykyistä laajempi soveltamisala (2 art.)
- II luku: Jäljittäminen ja tunnistaminen (poliisiyhteistyö)
  - ARO-toimistojen tehtävät, tiedonsaanti ja tiedonvaihto
- III luku: Jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen
  - Uusia jäädyttämissääntöjä (11 art.)
  - Nykyistä laajemmat säännöt laajennetusta menetetyksi tuomitsemisesta (14 art.) ja tuomioon perustumattomasta menetetyksi tuomitsemisesta (15 art.)
  - Uusi rikolliseen toimintaan liittymättömän selittämättömän varallisuuden menetetyksi tuomitseminen (16 art.)

Ehdotuksen keskeinen sisältö

- IV luku: Hallinnointi
  - Nykyistä yksityiskohtaisempia sääntöjä mm. jäädyttämisen kustannusten arvioinnista ja jäädytetyn omaisuuden myynnistä (19-20 art.)
  - Varallisuudenhoitotoimistojen perustaminen (21 art.)
- V luku: Suojatoimet
- Muita säännöksiä (VI–VIII luvut)
  - Keskitettyjen rekisterien perustaminen jäädytetystä ja menetetyksi tuomitusta omaisuudesta (26 art.)
  - ARO-toimistojen yhteistyö EU-virastojen ja kolmansien maiden viranomaisten kanssa (28–29 art.)

OIKEUSMINISTERIÖ

www.oikeusministerio.fi

Facebook: facebook.com/oikeusministerio
Twitter: twitter.com/oikeusmin @oikeusmin

Käyntiosoite: Eteläesplanadi 10, Helsinki
Postiosoite: PL 25, 00023 Valtioneuvosto

Vaihde: 029 516 001

OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET